

KUTSESTANDARD

Noorem tarkvaraarendaja, tase 4

Kutsestandard on dokument, mis kirjeldab tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Noorem tarkvaraarendaja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Noorem tarkvaraarendaja, tase 4 põhiliseks tööks on tarkvara lähtekoodi kirjutamine. Ta osaleb süsteemi võimaliku disaini väljatöötamisel ja pakub erinevaid tehnilisi lahendusi, arvestades süsteemi kui tervikut. Noorem tarkvaraarendaja kirjutab tarkvara lähtekoodi vastavalt väljatöötatud ja kokkulepitud disainile. Tema põhilised tööülesanded on teenustaseme haldus, toote või projekti kavandamine, rakenduse projekteerimine, kavandamine ja väljatöötamine, süsteemide integreerimine, testimine, lahenduse kasutuselevõtt, dokumentatsiooni koostamine, riskide hindamine ja maandamine, protsessi täiustamine ja infoturbe haldamine.

Noorem tarkvaraarendaja on suuteline tööülesannet iseseisvalt lahendama. Täidab tööülesandeid muutuvates olukordades nõuetekohaselt. Mõistab ja rakendab meeskonnas kasutatavat tarkvaraarenduse meetodikat.

Noorem tarkvaraarendaja töö eeldab analüütilist ja loovat tehnilist mõtlemist ning pidevat kutsealast enesetäiendamist. Peab mõistma süsteemi erinevate komponentide omavahelist mõju ning oskama sellega muudatuste ja arenduste tegemisel arvestada. Oskab leida ebakõlasid ülesande püstitusel ja anda sisendi analüütikule ülesande täpsustamiseks. Oskab anda sisendi testijaile muudatuste ja arenduste testimiseks. Noorem tarkvaraarendaja töö eeldab head meeskonnatöö oskust.

IKT-kutsete kirjeldamisel on aluseks Euroopa IKT-kompetentside raamistik (e-CF), mis määratleb kokku 36 e-CF-põhikompetentsi ja jaotab need viie IKT-äriprotsessi-valdkonna vahel (vt Lisa 1)

A.2 Tööosad

NB! Tööosade loetelu ei määra nõutud kompetentside taset ja nende järjekord ei määra olulisust

1. Infosüsteemi ja äristrateegia kooskõlastamine (e-CF kompetents A.1.)
2. Teenustaseme haldus (e-CF kompetents A.2.)
3. Toote või projekti kavandamine (e-CF kompetents A.4.)
4. Arhitektuuri projekteerimine (e-CF kompetents A.5.)
5. Rakenduse projekteerimine (e-CF kompetents A.6.)
6. Tehnoloogia arengu jälgimine (e-CF kompetents A.7.)
7. Kavandamine ja väljatöötamine (e-CF kompetents B.1.)
8. Süsteemide integreerimine (e-CF kompetents B.2.)
9. Testimine (e-CF kompetents B.3.)
10. Lahenduse juurutamine/paigaldamine/kasutuselevõtt (e-CF kompetents B.4.)
11. Dokumentatsiooni koostamine (e-CF kompetents B.5.)
12. Infoturbestrateegia väljatöötamine (e-CF kompetents D.1.)
13. IKT kvaliteedistrateegia väljatöötamine (e-CF kompetents D.2.)
14. Hanked (e-CF kompetents D.4.)
15. Informatsiooni ja oskusteabe haldamine (e-CF kompetents D.10.)
16. Suhtekorraldus (e-CF kompetents E.4.)
17. Protsessi täiustamine (e-CF kompetents E.5.)
18. IKT kvaliteedijuhtimine (e-CF kompetents E.6.)
19. Infoturbe haldamine (e-CF kompetents E.8.)

20. IT juhtimine (e-CF kompetents E.9.)
A.3 Töö keskkond ja eripära
Tarkvaraarendaja töötab siseruumis ja põhiliselt istudes. Tema töö on vaimselt pingeline ja ohtudeks on sundasend arvutiga töötamisel ning koormus silmadele.
A.4 Töövahendid
Tarkvaraarendaja põhilised töövahendid on arvutustehnika ja tarkvara.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Tarkvaraarendaja töö eeldab loogilist ja analüütilist mõtlemist, tehnilist loomingulisust ning meeskonnatöö oskust. Oluline on õppimistahe, koostöövõime, kohanemisvõime, suhtlemisvalmidus, orienteeritus tulemustele, vastutus, korrektsus, täpsus, enesedistsipliin ja stressitaluvus.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tarkvara arendajana töötavad tavaliselt inimesed, kellel on erialane kutseharidus või rakenduskõrgharidus või kõrgharidus. Erandjuhul võivad kutseoskused olla omandatud täiendkoolitustel või töökohal õppides.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Programmeerija, tarkvaraarendaja, noorem programmeerija, jne.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Tarkvaraarendaja kutse taotlemisel on nõutav järgmiste e-CF kompetentside omamine: A.1.; A.2; A.4; A.5.; A.6; A.7.; B.1.; B.2.; B.3.; B.4.; B.5.; D.1.; D.2.; D.4.; D.10.; E.4.; E.5.; E.6.; E.8.;E.9. Lisaks läbivad kompetentsid. Kokku 21 nõutavat kompetentsi.
IKT-kutsete kirjeldamisel on aluseks Euroopa IKT-kompetentside raamistik (e-CF), mis määratleb kokku 36 IKT-põhikompetentsi ja jaotab need viie IKT-äriprotsessi-valdkonna vahel.
Iga e-CF põhikompetentsi kohta on kompetentside tabelis esmalt toodud kompetentsi üldine kirjeldus ja nõutavad teadmised ning oskused (kõrgeimal kutsetasemel). Seejärel on toodud vastava kompetentsi teadmiste ja oskuste nõuded tarkvaraarendajale.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Infosüsteemi ja äristrateegia kooskõlastamine (e-CF kompetents A.1.)	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: Tegevusi ei kohaldata	
Teadmised: a) on teadlik ärieesmärkidest ja organisatsiooni taotlustest	
Oskusi ei nõuta.	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu):	

<p>Näeb ette pikaajalisi äritegevuse nõudeid ning määratleb organisatsiooni strateegiast lähtuva infosüsteemi mudeli ja organisatsiooni strateegia omavahelise sobivuse. Teeb ettevõtte infosüsteemi poliitika strateegilisi otsuseid, mis hõlmavad ka teenuste sisseostmise strateegiaid.</p>	
B.2.2 Teenusetaseme haldus (e-CF kompetents A.2.)	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad: Ennetab ja leevendab võimalikke teenuse katkestusi.</p>	
<p>Teadmised: a) teab elemente, mis moodustavad teenusetasemelepingute parameetrite kogumi b) teab kuidas toimivad teenuse osutamise infrastruktuurid c) teab teenusetaseme mittevastavuse toimet organisatsiooni tegevuse tulemustele</p>	
<p>Oskused: a) oskab ennetada ja leevendada võimalikke teenuse katkestusi</p>	
<p>Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.</p> <p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Määratleb, kontrollib õigusi ja sõlmib asjakohaseid teenusetasemelepinguid ning nendega kaasnevaid lepinguid teenusepakujatega. Peab läbirääkimisi teenuste osutamise tasemete üle, võttes arvesse klientide ja ettevõtte vajadusi ning võimalusi.</p>	
B.2.3 Toote või projekti kavandamine (e-CF kompetents A.4.)	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad: Tegutseb süstemaatiliselt, et dokumenteerida toote või projekti standardseid ja lihtsaid elemente.</p>	
<p>Teadmised: a) teab projekti juhtimise kehtivaid raamistikke ja projektijuhtimise meetodikaid b) on teadlik tüüpilistest tulemuslikkuse põhinäitajatest</p>	
<p>Oskused: a) oskab tagada ja hallata otsustajate jaoks piisavat informatsiooni</p>	
<p>Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.</p> <p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Analüüsib ja määratleb praegust ja eesmärgiks seatud olukorda. Hindab kriitiliselt kuluefektiivsust, riskipunkte, võimalusi, tugevaid ja nõrku külgi. Koostab struktuuriplaan, määrab kindlaks ajakavad ja vahe-eesmärgid. Haldab muudatuste taotlusi. Määratleb tarnekoguse ja koostab ülevaate lisadokumentatsiooni nõuete kohta. Määratleb toodete nõuetekohase käsitlemise.</p>	
B.2.4 Arhitektuuri projekteerimine (e-CF kompetents A.5.)	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad: Tegevusi ei kohaldata.</p>	
<p>Teadmised: a) teab arhitektuuri raamistikke ja süsteemide projekteerimise tööriistu b) teab süsteemi arhitektuuri nõudeid: jõudlus, hooldatavus, laiendatavus, mastaabitavus, kättesaadavus, turvalisus ja juurdepääsetavus</p>	

c) teab organisatsioonisiseseid standardeid	
Oskusi ei nõuta.	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core B moodulile vastava eksami läbimise ja praktilise ülesandega.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT- administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Määrab kindlaks, täpsustab, ajakohastab ja teeb kättesaadavaks ametliku lähenemisviisi, et rakendada lahendusi, mis on vajalikud infosüsteemi arhitektuuri arendamiseks ja toimimiseks. Haldab suhteid äripartnerite/huvirühmadega, et tagada arhitektuuri vastavus äritegevuse nõuetele. Teeb kindlaks muutmise vajaduse ja muutmist vajavad komponendid: riistvara, tarkvara, rakendused, protsessid, informatsiooni ja tehnoloogilise platvormi. Tagab, et kõigi aspektide korral oleks arvesse võetud vastastikust ühilduvust, mastaabitavuse kasutamisevõimalust ja turvalisust.	
B.2.5 Rakenduse projekteerimine (e-CF kompetents A.6.)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Korraldab rakenduse projekteerimise üldplaneerimist.	
Teadmised: a) teab tarkvara väljatöötamise meetodeid ja nende kasutamise põhjendusi (nt prototüüpimine, agiilmetoodikad, pöördkonstrueerimine jms) b) teab rakenduse väljatöötamisega seotud parameetrite kogumit c) teab kasutajaliidese projekteerimise põhimõtteid d) teab talitluslike tingimuste formaliseerimise keeli e) teab olemasolevaid rakendusi ja nendega seotud arhitektuuri f) teab andmebaasihaldurit (DBMS)	
Oskused: a) oskab hinnata prototüüpide kasutamisel saadud tulemusi	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Määratleb kõige sobivamad IKT-lahendused vastavalt IKT-poliitikale ja kasutaja/kliendi vajadustele. Hindab täpselt rakenduse väljatöötamise, paigaldamise ja hoolduse kulusid. Valib sobivad tehnilised võimalused lahenduse projekteerimiseks, optimeerides kulude ja kvaliteedi suhte. Määratleb üldise standarddraamistiku, et kehtestada tüüpiliste kasutajate kohased mudelid.	
B.2.6 Tehnoloogia arengu jälgimine (e-CF kompetents A.7.)	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: Õpib tundma IKT uusimaid tehnoloogilisi saavutusi, et saada ülevaade arendatavatest tehnoloogiatest	
Teadmised: a) teab asjakohaseid informatsiooniallikaid (nt ajakirjad, konverentsid, üritused, infolehed, arvamuslimidrite seisukohad jne) b) teab veebikeskkonnas toimuvate arutelude reegleid	
Oskused:	

a) oskab jälgida infoallikaid ja pidevalt järgida kõige perspektiivikamaid	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core B moodulile vastava eksami läbimise ja praktilise ülesandega.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT- administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Õpib tundma IKT uusimaid tehnoloogilisi saavutusi, et saada ülevaade arendatavatest tehnoloogiatest. Kavandab innovaatilisi lahendusi uue tehnoloogia integreerimiseks olemasolevatesse toodetesse, rakendustesse, teenustesse või uute lahenduste loomisse	
B.2.7 Kavandamine ja väljatöötamine (e-CF kompetents B.1.)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Tegutseb loominguliselt tarkvarakomponentide väljatöötamisel ja suuremasse tootesse integreerimisel.	
Teadmised: a) teab asjakohaseid tarkvaraprogramme/-mooduleid b) on teadlik programmipõhise testimise meetoditest c) valdab süvitsi mõnda programmeerimiskeelt, sh antud keele parimaid praktikaid (sh DBMS) d) teab versioonihaldussüsteeme e) valdab koodistandardeid f) teab programmeerimisvahendeid (silurid jms) g) on teadlik erinevatest tarkvaraarenduse muustritest ning nende peamistest kasutamisuutudest h) on teadlik erinevatest süsteemiplatvormidest	
Oskused: a) oskab kasutada põhjalikult kasutajavaates versioonihaldussüsteeme b) oskab kasutada programmeerimisvahendeid (silurid, integratsioonivahendid jms) c) oskab töötada meeskonnas (vajadusel paarisprogrammeerimine) d) oskab lugeda tehnilist dokumentatsiooni e) oskab luua vastavalt vajadusele unit-teste, automatiseeritud UI-teste ja muid teste ning kasutada Mock'e f) oskab järgida etteantud koodistandardit ja meeskonnas kasutatavat arendusmetoodikat g) oskab juhendada kaastöötajaid oma põhivaldkonnas h) oskab kasutada mõne põhivoolu programmeerimiskeelt tasemel, mis võimaldab iseseisvalt olemasolevat koodi lugeda ja uut koodi luua	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Projekteerib ja konstrueerib tarkvara ja/või riistvara komponente nõutavate tehniliste tingimuste, sh energiakasutuse tõhususe nõuete kohaselt. Järgib süsteemset metoodikat nõutavate komponentide ja liideste analüüsimisel ja väljatöötamisel. Katsetab üksusi ja süsteemi, et tagada vastavus nõuetele. Dokumenteerib väljatöötatud tark- ja/või riistvaralised komponendid. Haldab ja uuendab dokumentatsiooni.	
B.2.8 Süsteemide integreerimine (e-CF kompetents B.2.)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Tegutseb süstemaatiliselt, et kindlaks määrata tarkvara ja riistvara tehniliste tingimuste ühilduvust. Dokumenteerib paigaldamise ajal kõik tegevused ning registreerib kõrvalekalded ja parandusmeetmed.	
Teadmised: a) teab integratsioonimeetodeid	

<p>b) teab integreerimise katsetamismeetodeid c) valdab põhilisi riist- ja tarkvara komponente ja neid iseloomustavaid näitajaid</p> <p>Oskused: a) oskab dokumenteerida integratsiooni lahendust; registreerida tegevusi, kõrvalekaldeid, kitsaskohti ja nendega seotud parandustoiminguid b) oskab kohandada ja seadistada olemasolevat toodet vastavalt klientide vajadustele c) oskab testida realiseeritud lahendust veendumaks, et see täidab oma ülesande ega tekita integreeritud süsteemides probleeme; näha kitsaskohti realiseeritud integratsioonides d) oskab integreerida süsteeme</p>	
<p>Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.</p> <p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Paigaldab täiendava riistvara, tarkvara või alamsüsteemi komponendid olemasolevasse või loodavasse süsteemi. Järgib kehtestatud protsesse ja protseduure (nt konfiguratsioonihaldus), võttes arvesse olemasolevate ja uute moodulite tehnilisi parameetreid, jõudlust ja ühilduvust, et tagada terviklikkus ja koostalitlus. Kontrollib süsteemi jõudlust, tagab selle ametliku kinnitamise ja eduka integreerimise dokumenteerimise.</p>	
B.2.9 Testimine (e-CF kompetents B.3.)	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad: Kirjutab teste enda kirjutatud (kirjutatavale) koodile.</p>	
<p>Teadmised: a) on teadlik testjuhitud arendusest b) on teadlik erinevatest testide liikidest (funktsionaalsus, integreerimine, jõudlus, kasutatavus, koormus jne) c) on teadlik erinevate testimise meetodite efektiivsusest ja sellest, millal millist meetodit kasutada</p> <p>Oskused: a) oskab näha puudusi või katmata alasid testimises b) oskab kirjutada teste enda kirjutatud (kirjutatavale) koodile c) oskab anda sisendi testijale d) oskab anda testijale tagasisidet tehtud testimise kohta</p>	
<p>Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.</p> <p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Koostab ja viib läbi süstemaatilisi testimisprotseduure IT- süsteemidele või kliendipoolsetele kasutatavuse nõuetele, et tagada vastavus projekteerimise tehnilistele tingimustele. Tagab, et uued või muudetud komponendid või süsteemid vastaksid ootustele. Tagab vastavuse ettevõttesisestele ja -välistele, riigisisestele ja rahvusvahelistele standarditele, sealhulgas tööohutuse, kasutatavuse, jõudluse, töökindluse või ühilduvuse vallas. Koostab dokumente ja aruandeid, et tõendada vastavust sertifitseerimisnõuetele.</p>	
B.2.10 Lahenduste juurutamine/paigaldamine/kasutuselevõtt (e-CF kompetents B.4.)	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad: Valmistab ette paigalduspaketid, skriptid, paigaldusprotsessi kirjeldused jms.</p>	

<p>Teeb kindlaks mittetoimivad komponendid ja selgitab välja tõrke algpõhjuse kogu lahenduse ulatuses. Abistab väiksema kogemusega kolleege.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>a) on teadlik juurutusprotsessist</p> <p>b) on teadlik reliisiprotsessist</p> <p>c) teab tarkvara paketeerimise jaotamise viise ning vahendeid</p> <p>Oskused:</p> <p>a) oskab valmistada omaloodud komponendid ette reliisimisprotsessiks</p> <p>b) oskab leida lahendused lihtsamatele/levinumatele juurutamise probleemidele</p> <p>c) oskab anda sisendit uute süsteemide/lahenduste/ komponentide juurutamiseks.</p>	
<p>Hindamismeetod(id):</p> <p>Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.</p> <p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu)</p> <p>Järgides eelnevalt määratletud üldisi tegevusstandardeid, sekkub planeeritult lahenduse juurutamise protsessi, sh installimisse, ajakohastamisse või kasutusest kõrvaldamisse. Konfigureerib riistvara või tarkvara, et tagada süsteemi komponentide koostalitlusvõime, ja parandab ilmnunud vigu või ühildumatusi. Kasutab vajaduse korral täiendavaid erialaseid ressursse, näiteks kolmanda osapoole võrguteenuse pakkujaid. Annab kasutajale ametlikult üle täielikult töökorras lahenduse ja koostab dokumentatsiooni, registreerides selles kogu asjakohase informatsiooni, sealhulgas seadmestiku aadressid, konfiguratsiooni ja jõudluse andmed.</p>	
B.2.11 Dokumentatsiooni koostamine (e-CF kompetents B.5.)	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>Määrab kindlaks dokumenteerimisnõuded, võttes arvesse eesmärki ja keskkonda, mille suhtes seda kohaldatakse</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>a) valdab terviksüsteemi dokumenteerimise põhimõtteid meetodikate kaupa</p> <p>b) valdab koodi kommenteerimise ning dokumenteerimise põhimõtteid</p> <p>c) teab põhivoolu programmeerimiskeelte dokumenteerimis-standardeid ja vahendeid</p> <p>Oskused:</p> <p>a) oskab dokumenteerida kasutatava meetodika kohaselt</p> <p>b) oskab tagada dokumentatsiooni vastavus lahendusele kogu elutsükli jooksul</p>	
<p>Hindamismeetod(id):</p> <p>Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.</p> <p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu)</p> <p>Koostab tooteid, teenuseid, komponente või rakendusi kirjeldavaid dokumente, järgides asjakohaseid dokumentatsiooni nõudeid. Valib materjalide esitlemiseks sobiva stiili ja meediumi. Loob malle dokumendihalduse süsteemide jaoks. Tagab funktsioonide ja omaduste nõuetekohase dokumenteerimise. Tagab olemasolevate dokumentide kehtivuse ja ajakohastatuse.</p>	
B.2.12 Infoturbe strateegia väljatöötamine (e-CF kompetents D.1.)	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>Järgib infoturbe põhimõtteid ja teadmisi.</p>	
<p>Teadmised:</p>	

- a) on teadlik IKT valdkonda puudutavatest õigusaktidest
 b) on teadlik võimalikest turvaohutudest
 c) on teadlik turvalise koodi kirjutamise nõuetest

Oskused:

- a) oskab rakendada oma töös asjakohaseid infoturbe meetodeid ja märgata seoseid

Hindamismeetod(id):

Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.

*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.

Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu):

Määratleb ja kehtestab organisatsiooni ametliku strateegia, tegevuse ulatuse ja poliitika informatsiooni ohutuse ja turvalisuse säilitamiseks. Sätestab infoturbe halduse korraldamise alused, sealhulgas rollide määratluse ja vastutuse hierarhia (vt D.2). Kasutab kindlaid standardeid, et seada informatsiooni terviklikkuse, kättesaadavuse ja andmete salajasuse eesmärgid.

B.2.13 IKT kvaliteedistrateegia väljatöötamine (e-CF kompetents D.2.)

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

Tegevusi ei kohaldata.

Teadmised:

on teadlik üldpõhimõtetest
 oskusi ei nõuta

Hindamismeetod(id):

Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.

*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.

Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu):

Määratleb, täiustab ja täpsustab ametlikku strateegiat, et rahuldada kliendi ootusi ja parandada äritegevuse tulemusi (kulu ja riskide vaheline tasakaal). Määratluse jaoks IKT kvaliteedijuhtimise süsteemis teeb kindlaks teenuse osutamist ja toote jõudlust mõjutavad olulised protsessid (vt D.4 Hanked). Kasutab määratletud standardeid, et sõnastada teenuse halduse, toote ja protsessi kvaliteedi eesmärgid. Määrab kindlaks IKT kvaliteedijuhtimise vastutuse hierarhia.

B.2.14 Hanked (e-CF kompetents D.4.)

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

Kontrollib tellimuste nõuetekohast täitmist, sh tarnitu terviklikkust ja vastavust spetsifikatsioonile.

Teadmised:

Eraldi teadmisi ei nõuta

Oskused:

- a) oskab tõlgendada toote/teenuse tehnilisi tingimusi
 b) oskab analüüsida saadud ettepanekuid/pakkumusi

Hindamismeetod(id):

Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.

<p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Rakendab järjepidevat hankeprotseduuri, mis sisaldab järgmisi alamprotsesse: tehnilised nõuded, tarnija identifitseerimine, pakkumuse analüüs, toodete energiakasutuse tõhususe ja keskkonnanõuetele vastavuse ning tarnijate ja nende protsesside hindamine, lepinguläbirääkimised, tarnija valimine ja lepingu sõlmimine. Tagab, et kogu hankeprotsess vastab eesmärgile ja lisab organisatsioonile väärtust.</p>	
B.2.15 Informatsiooni ja oskusteabe haldamine (e-CF kompetents D.10.)	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad: Tegevusi ei kohaldata.</p>	
<p>Teadmised: a) on teadlik informatsiooni- ja oskusteabe haldamise olulisusest ja vahenditest</p> <p>Oskusi ei nõuta.</p>	
<p>Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.</p> <p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Määratleb struktureeritud ja struktureerimata informatsiooni, haldab seda ning järgib informatsiooni jagamise strateegiat. Loob informatsiooni struktuuri, et võimaldada selle kasutamist ja optimeerimist ettevõtte huvides. Teab asjakohaseid vahendeid, mida tuleb kasutada äriteabe loomiseks, arendamiseks, säilitamiseks, uuendamiseks ja levitamiseks, et saada informatsioonist kasu.</p>	
B.2.16 Kliendisuhete juhtimine (e-CF kompetents E.4.)	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad: Suhtleb klientidega, tagades positiivse koostöö.</p>	
<p>Teadmised: Eraldi teadmisi ei nõuta</p> <p>Oskused: a) oskab suhtuda empaatiaga kliendi vajadustesse b) oskab kindlaks teha võimalusi, millest võidab nii klient kui oma organisatsioon c) oskab objektiivselt, üheselt mõistetavalt, korrektselt ning viisakalt informeerida osapooli töö käigust</p>	
<p>Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.</p> <p>*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.</p>	
<p>Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Seab sisse positiivsed ärisuhted kliendi ja teenusepakkuja (ettevõttesisene või -väline) vahel ning säilitab neid, järgides organisatsiooni protsesse. Säilitab regulaarse teabevahetuse kliendi/partneri/tarnijaga ja arvestab nende vajadusi, suhtudes empaatiaga nende keskkonda, ning korraldab tarneketi teabevahetust. Tagab, et kliendi/partneri/tarnija vajadustest, muredest või kaebustest oleks aru saadud ning et nendega tegeletaks vastavalt organisatsiooni poliitikale.</p>	
B.2.17 Protsessi täiustamine (e-CF kompetents E.5.)	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p>	

Teeb protsessi muutmise ettepanekuid.	
Teadmised: Eraldi teadmisi ei nõuta	
Oskusi ei nõuta	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core B moodulile vastava eksami läbimise ja praktilise ülesandega.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT- administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Möödab olemasolevate IKT protsesside tõhusust. Uurib IKT protsessi kavandamist ja teostab võrdlusanalüüse, kasutades erinevaid allikaid. Järgib süsteemset metoodikat, et hinnata, kavandada ja rakendada protsessi või tehnoloogia muudatusi mõõdetava ärilise kasu saamiseks. Hindab protsessi muutmise võimalikke kahjulikke tagajärgi.	
B.2.18 IKT kvaliteedijuhtimine (e-CF kompetents E.6.)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Jälgib organisatsiooni kvaliteedipoliitika rakendamist ning vahendab asjakohast teavet.	
Teadmised: a) on teadlik, milliseid meetodeid, vahendeid ja protseduure organisatsioonis rakendatakse ja kus neid tuleks rakendada	
Oskusi ei nõuta	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu) Rakendab IKT-kvaliteedipoliitikat, et toetada ja laiendada teenuste ja toodete pakkumist. Planeerib ja määratleb kvaliteedinäitajaid, lähtudes IKT-strateegiast. Vaatab üle kvaliteedinäitajaid ja teeb ettepanekuid nende tõstmiseks, et tagada pidev kvaliteedi paranemine.	
B.2.19 Infoturbe haldamine (e-CF kompetents E.8.)	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Järgib oma töös infoturbe reegleid.	
Teadmised: a) on teadlik organisatsiooni infoturbepoliitikast ja selle mõjust klientidele, tarnijatele ja alltöövõtjatele	
Oskused: a) oskab turvaintsidendile reageerida vastavalt kehtestatud reeglitele	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core A ja B moodulile vastava eksami läbimise ning praktilise ülesande või tootja eksamiga.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu)	

Rakendab infoturbepoliitikat. Teeb sissetungimise, pettuse ja turvalisuse rikkumise või lekete seiret ja rakendab asjakohaseid abinõusid. Analüüsib ja haldab ettevõtte andmete ja informatsiooniga seotud turvariske. Kontrollib turvalisusega seotud vahejuhtumeid ja teeb ettepanekuid turvalisuse pidevaks tõhustamiseks.	
B.2.20 IT juhtimine (e-CF kompetents E.9.)	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: Tegevusi ei kohaldata.	
Teadmised: a) on teadlik IT infrastruktuurist ja äriorganisatsioonist b) mõistab organisatsiooni eesmärki	
Oskusi ei nõuta.	
Hindamismeetod(id): Nõutavaid kompetentse hinnatakse rahvusvahelise sertifitseerimiseksami EUCIP* Core B moodulile vastava eksami läbimise ja praktilise ülesandega.	
*EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals) on infotehnoloogia spetsialistide ja IKT kutset omandavate õppurite sertifitseerimisprogramm, mis koosneb tuumiksertifitseerimisest ja spetsialiseeritud sertifitseerimissuundadest, infotehnoloogia tööjaotusmaatriksi alusel. Eraldi sertifitseeritakse IT- administraatoreid.	
Kompetentsi üldine kirjeldus (tasemest sõltumatu): Määratleb, juurutab ja kontrollib infosüsteemide halduse kooskõlastatust äritegevuse nõuetega. Võtab arvesse kõiki ettevõttesiseseid ja -väliseid parameetreid (nt vastavus õigusaktide ja valdkonna standardnõuetele) mõjutamaks riskihaldust ja ressursijaotust, et saavutada tasakaalustatud ärikasu.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.21 Noorem tarkvararendaja, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Suhtlemisoskus Loob suhtlemispartneritega kohtumistel kontakti suhtlemispartneritega silmside, naeratuse, noogutuse kaudu. Täpsustab vestluspartneri seisukohti küsimuste esitamise ja õeldu ümbersõnastamise teel. Keskendub teistele osapooltele ega pühendu paralleelselt muudele tegevustele. Avaldab selgelt oma arvamust, kasutades seisukohtade avaldamisel kindlat kõneviisi ja minavormi. 2. Kirjalik eneseväljendusoskus Esitab kirjalikud materjalid struktureeritult ja loogiliselt ning keeleliselt korrektselt. 3. Kutse-eetika Hoiab lahus isiklikud ja organisatsiooni huvid (sh organisatsiooni ressursside kasutamisel). Teavitab kasutajaid võimalikest tehnoloogilistest riskidest oma kompetentsuse piires. Võtab vastutuse iseenda tegevuste eest, eristades seaduslikud korraldused ebaseaduslikest. Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi, juhib tähelepanu ebaetilisetele tegevustele. 4. Koostööoskus Küsib ja pakub abi, valib olukorrale vastava käitumisstiili, arvestab ja tajub teiste vajadusi ja tundeid, suhtub lugupidavalt teistesse inimestesse, tunnetab iseenda ja teiste rolli, näitlikustab ja kasutab lugusid isiklike seisukohtade väljendamisel, kaasab kolleege. 5. Probleemide lahendamine Võrdleb isiklikku kompetentsust ülesande raskusastmega ja valib sobiva käitumisviisi. Eristab fakte tunnetest, oskab leida mustreid ja teha üldistusi. 6. Keelte kasutamine Valdab Eesti keelt tasemel B2 ja inglise keelt tasemel B1 (vt Lisa 2).	
Teadmised: 1) asjaajamise alused, sh dokumentide struktuur;	

2) tarkvara juriidiline raamistik sh erinevad tarkvaralitsentsid.

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus ja praktilise töö käigus.

C-osa **ÜLDTEAVE JA LISAD**

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	08-22112016-03/5k
2. Kutsestandardi koostajad	
3. Kutsestandardi kinnitaja	Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	2
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	22.11.2016
6. Kutsestandard kehtib kuni	12.11.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2519 Tarkvara ja rakenduste arendajad ning analüütikud, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Junior Software Developer, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Euroopa IKT-kompetentside raamistik (e-CF)	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	